

Vene keel (B-võõrkeel)

Õppeaine kirjeldus

B-võõrkeele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlemisvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskaitsele ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas.

Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, aga eriti seoste nägemine A-võõrkeelega. A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad B-võõrkeele õppimist.

Samuti arvestatakse teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste õppeainete kaudu. Võõrkeele kui õppeaine ja suhtlusvahendi omandamine on tegevus, mis nõuab õppijalt pikaajalist pingutust ning aktiivset osalust.

Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks.

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja loimivad erinevaid keeleoskuse aspekte.

Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamise juurde.

Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm).

Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste.

Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujuneb suhtluspädevus.

Kõigis kooliastmetes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsetl abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest).

Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Kõigis kooliastmeis on oluline osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Motivatsiooni suurendamiseks on soovitatav aidata leida kirjasõpru ning korraldada õppereise, õpilasvahetusi ja kohtumisi õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega. Kõigis kooliastmeis on oluline õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu.

Hindamine

Õppimist toetab kujundav hindamine. Igal õppeperioodil peab õpilane saama tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis. Tunnustama peab ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse õppeprotsessis normaalse õppimise osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutusest korrigeerida.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli B-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane

1. saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
2. huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest; ;
3. omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
4. tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
5. huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
6. oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, Internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

Lõiming

Ühiskonnaõpetus: kommunikatsioonivõimalused, traditsioonid (peres, koolis, kodukohas), Euroopa riigi, Eesti naaberriigid; elukutsed.

Loodusõpetus: looduse ilu ja erilise märkamine, aastaajad

Informaatika: info otsimine internetist.

Kunst: postri valmistamine, lemmikmuinasjututegelase joonistamine, tunniplaani tegemine

Ajalugu: Eesti tähtpäevad, kombed Eestis ja riigis, kus kõneldakse õpitavat keelt.

Emakeel: lühiesitluse koostamine, tähestikuline loend.

Karjääriõpetus: ametite kirjeldused;

Kehaline kasvatus: erinevad spordialad.

Matemaatika: arvsõnad ja nende kasutamine.

Muusika: õpitava keele lastelaulud

Õpitulemuste saavutamine

- B-võõrkeele õpetamisel tuleb meeles pidada, et õpilasel on juba vähemalt ühe võõrkeele õppimise kogemus, mis võimaldab omandatu üle kanda uue võõrkeele õppimisele. Õpilase east lähtuvalt on õpetuses oluline mängulisus. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Õpilased õpivad eristama võõrkeele häälikuid, sõnarõhku ja lauseintonatsiooni ning omandavad õige hääldusaluse. Selleks kasutatakse muuhulgas (rütmi)salme ja laule. Kuulamisel kasutatakse põhiliselt adapteeritud ja õpiotstarbelisi tekste, nt lühidialoogid ja -monoloogid. Õpetaja julgustab õpilasi analoogia põhjal kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid. Loetakse ja kirjutatakse peamiselt seda, mis on suuliselt omandatud. Õpitu kinnistamine tagatakse süstemaatilise kordamise ja eelnenud materjaliga seostamise teel. Õpetaja tutvustab õpetatava keele maa(de)le iseloomulikke kultuuritavasid, nt rahvuspühi, kasutades erinevaid näitlikustamise vahendeid (nt filmilõigud, muusikavideod) ². Metoodiliste võtete valikul lähtutakse eakohasusest. Osaoskuste arendamiseks sobivad
- kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine;
- sobitusülesande lahendamine (pildi vastavus kirjeldusele);
- mudeli järgi dialoogi esitamine;
- rääkimine pildi alusel;
- häälega lugemine;
- laulude ja luuletuste esitamine;
- lihtsa faktilise info leidmine tekstist;
- mudeli järgi kirjutamine;
- õpikusõnastiku kasutamine.

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

Töövõtete valikul arvestab õpetaja, et II kooliastmes vajavad õpilased nii paaris- kui ka rühmatöö ning vahel ka individuaalse töö puhul veel õpetaja täpsustavaid juhiseid. Et toetada õpimotivatsiooni ning luua pingevaba õhkkond, tuleb silmas pidada:

- õpetamisel tuleb silmas pidada teismelise õpilase huve, elukogemust;
- õpetamisel tuleb arvestada erineva võimekusega õpilaste vajadusi, pakkudes neile parajat pingutust nõudvaid ülesandeid;
- õppeprotsessis on vigade tegemine loomulik. Õpetaja analüüsib õpilaste vigu ning vajadusel korrigeerib oma tegevust;
- õpilase jõupingutusi tuleb tunnustada, kasutamata teistega võrdlemist ning rõhutamata võistlust;
- hinnete ületähtsustamist tuleb vältida;
- õpilast tuleb suunata märkama oma edusamme ja võrdlema oma saavutusi varasematega;
- ülesanded peavad olema eakohased, õpilane peab mõistma ülesande eesmärki.

Hindamine

Õpitulemuste hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast.

Võõrkeele õppimise algetapil hinnatakse põhiliselt positiivset õpitulemust, rõhk on sisulisel tagasisidel, mille käigus tõstetakse esile õpilase edusamme. Õpetaja juhib puudustele tähelepanu taktitundeliselt, osutades võimalustele neist üle saada.

Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa.

Võõrkeele õppimise algetapil hinnatakse põhiliselt kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust.

Eesmärk on, et õpilane õpiks koostöös kaaslaste ja õpetajaga sõnastama seda, mida ta on enda arvates hästi omandanud, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema ja/või milliseid oskusi ta peaks veel endas arendama. Selleks sobivaid töövorme (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed jmt) on õpilane juba õppinud ja kasutanud I kooliastmes A-võõrkeele õppimisel.

Alguses võib enesehinnanguid anda emakeeles, kuid õpetaja peaks õpilast julgustama ka võõrkeelt kasutama. Oluline on, et kõik õpilased saaksid oma mõtled ja arvamuse välja öelda.